

KUTSESTANDARD

Rõiva- ja tekstiilispetsialist, tase 6

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Rõiva- ja tekstiilispetsialist, tase 6	6

Võimalikud spetsialiseerumised ja nimetused kutsetunnistusel	
Spetsialiseerumine	Nimetus kutsetunnistusel
Konstrueerimine	Rõiva- ja tekstiilispetsialist, tase 6 Konstrueerimine
Tootearendus ja tootmine	Rõiva- ja tekstiilispetsialist, tase 6 Tootearendus ja tootmine
Ost ja müük	Rõiva- ja tekstiilispetsialist, tase 6 Ost ja müük

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
<p>6. taseme rõiva- ja tekstiilispetsialist töötab tootmis- ja äriettevõttes, kus tema tegevuse tulemusena tagatakse toodete ja tehnoloogiate koostoime, ostutegevus ning lisandväärtuse loomine.</p> <p>Rõiva- ja tekstiilispetsialist täidab tööülesandeid iseseisvalt või meeskonnas. Töö eeldab koolituste (sh väljaõppe) läbiviimist ning koostööd disainerite jt sidusvaldkondade spetsialistidega.</p> <p>Rõiva- ja tekstiilispetsialist spetsialiseerub konstrueerimisele, tootearendusele ja tootmisele või ostule ja müügile.</p> <p>Konstrueerimisele spetsialiseerunud rõiva- ja tekstiilispetsialist (konstruktor, tehniline disainer) töötab välja uute mudelite lõigete konstruktsiooni ja tehnilise dokumentatsiooni.</p> <p>Tootearendusele ja tootmisele spetsialiseerunud rõiva- ja tekstiilispetsialist (tootearendus- või tootmistehnoloog) tegeleb tootearendusega või ohjab tootmisprotsessi. Tootmistehnoloog tõstab tootmisprotsessi efektiivsust tööoperatsioonide standardiseerimise ja seadmepargi täiustamise kaudu.</p> <p>Sageli on tootearendus- ja tootmistehnoloog ettevõttes üks ja seesama inimene.</p> <p>Ostule ja müügile spetsialiseerunud rõiva- ja tekstiilispetsialist ostab sisse tootmis- ja äritegevuseks vajalikke materjale- ja tooteid ning loob ettevõttele lisandväärtust toodete müügi kasvatamisega.</p>
A.2 Tööosad
<p>A.2.1 Valdkondlik spetsialistitöö</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rõiva- ja tekstiiltoodete valmistamine ideest müügini 2. Nõustamine, juhendamine, koolitamine 3. Koostöö ja suhtlemine 4. Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (edaspidi IKT) kasutamine 5. Võõrkeel(t)e kasutamine

Spetsialiseerumisega seotud tööosad

A.2.2 Rõiva- ja tekstiiltoodete konstrueerimine

1. Toote tehnilise joonise ja dokumentatsiooni koostamine
2. Moejoonise ja skeemi järgi lõigete konstrueerimine
3. Toote lekaalide valmistamine
4. Toote korrigeerimine
5. Toote ettevalmistamine tootmiseks

A.2.3 Rõiva- ja tekstiiltoodete tootearendus ja tootmine

1. Uute toodete väljatootamine
2. Tootmisprotsessi planeerimine ja korraldamine
3. Tootmisprotsessi ja toote parendamine

A.2.4 Rõiva- ja tekstiiltoodete ost ja müük

4. Müügi ja ostuvajaduse planeerimine
5. Ostu- ja müügitoimingute läbiviimine
6. Tarnija- ja kliendisuhete juhtimine

A.3 Töö keskkond ja eripära

Töö toimub peamiselt siseruumides. Töö on emotsionaalselt pingeline, vastutusrikas ja stressirohke. Sõltuvalt töökohast ja kasutatavatest materjalidest võivad riskiteguriteks osutuda töökeskkonnas esinev tekstiiltolm, müra ja toote valmistamisel kasutatavad kemikaalid (liimid, kuumtöötlemisel või puhastamisel eralduvad toksilised aurud jne). Ostu ja müügi spetsialisti töö nõuab head väljendus- ja suhtlemisoskust ning valmisolekut töötada hooajaliselt väljaspool põhitööaega ja töölähetustes. Konstruktori töös on palju sundasendis töötamist.

A.4 Töövahendid

IKT vahendid, erialased tarkvaraprogrammid ning spetsiifilised seadmed ja töövahendid.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Sõltuvalt spetsialiseerumisest eeldab töö insenerlikku loogilist mõtlemist, ruumilist kujutlusvõimet, vormi-, stiili- ja värvitaju, loovust, iseseisvust, täpsust, analüüsi-, otsustus-, vastutus-, organiseerimis- ja kohanemisvõimet, suhtlemis- ja koostöövalmidust, läbirääkimisoskust, õpitahet ja stressitaluvust.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Eelistatud on erialane rakenduskõrgharidus.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Tööuurija, normeeriija, tootearendustehnoloog, tootmistehnoloog, tehnoloog, tööõpetaja, kvaliteedispetsialist, kvaliteedijuht, tööjuht, tootmisjuht, tootmisvõimsuse sisseostja, tootmise planeeriija, tehniline disainer, konstruktor, rõivaste konstruktor, tekstiiltoodete konstruktor, konstruktor-modelleeriija, ostuspetsialist, ostujuht, e-poe spetsialist, müügispetsialist, müügijuht, kategooriajuht, tootejuht, e-poe spetsialist jm.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Rõiva- ja tekstiiltoodete konstrueerimisele spetsialiseerumisel omandatakse kompetentsid B.2.1 ja B.2.2.
 Rõiva- ja tekstiiltoodete tootearendusele ja tootmisele spetsialiseerumisel omandatakse kompetentsid B.2.1 ja B.2.3.
 Rõiva- ja tekstiiltoodete ostu ja müügile spetsialiseerumisel omandatakse kompetentsid B.2.1 ja B.2.4.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

B.2.1 Valdkondlik spetsialistitöö	EKR tase 6
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Määratleb ja lahendab toote (kollektsiooni) arendamise, kujundamise, valmistamise ning turundusega seotud ülesandeid, kasutades asjakohaseid tehnikaid (joonistamine, fotograafia jm) ning teadmisi: <ol style="list-style-type: none"> a) antropoloogia (figuuritüübid, mõõtude võtmine); b) rõivaste ajalugu, rõiva- ja tekstiilitootmise ajalugu ning arengusuunad; c) stilistika, värvusõpetus; d) materjaliõpetus; e) tehnoloogia- ja konstrueerimisõpetus; f) tootmiskorraldus; g) kvaliteedijuhtimise põhimõtted; h) toodete arendamine, innovatsioon, säästev disain; i) tootmistehnoloogia ja -seadmed; j) tootmise planeerimine ja logistika; k) erialased standardid ja normid; l) kutsealane terminoloogia; m) turunduse alused sh turu-uuringute meetodid ja analüüs; n) kliendikogemuse juhtimine; o) majandusõpetus; p) keskkonnahoid, ringmajanduse põhimõtted. 2. Hoiab end kursis kutsealase info ja arengutega. 3. Nõustab klienti ja koostööpartnereid (nt materjali, tehnoloogia, kujunduse jm valimisel). 4. Kontrollib ja parandab juhendatava töösooritusi kuni korrektse tulemuse saavutamiseni, annab tagasisidet juhendatavale töösooritustele ning töö edenemise kohta. 5. Järgib töötervishoiu ja -ohutusnõudeid ning kontrollib nende täitmist vastavalt ettevõttes kehtestatud korrale. 6. Loob ja hoiab kliendisuhteid, võttes arvesse klientide soove ja vajadusi, turusituatsiooni ja piiranguid. 7. Suhtleb konstruktiivselt erinevates keskkondades, arvestab maailmavaadete ja arvamuste erisustega, suhtub neisse sallivalt ja lugupidavalt. 8. Kohandub meeskonnaga, toetab meeskonna tulemuslikku tegutsemist, aitab luua meeskonnavaimu, arvestades organisatsioonikultuuri põhimõtetega. 9. Jagab oma teadmisi ja kogemusi kolleegidega, märkab ja tunnustab teiste panust. 10. Kasutab oma töös arvutit infotötluse, kommunikatsiooni ja probleemilahenduse osas iseseisva kasutaja tasemel, sisuloome ja ohutuse osas algtasemel kasutaja tasemel, Lisa 1 – Digipädevuste enesehindamise skaala. 11. Püstitab ja kirjeldab spetsialiseerumisvaldkonna põhiseid IKT lähteülesande 12. Kasutab oma töös vähemalt üht võõrkeelt tasemel B1 kõikide osaoskuste osas, Lisa 2 – Keelte oskustasemete kirjeldused. 13. Kasutab korrektselt erialaterminoloogiat. 	

SPETSIALISEERUMISEGA SEOTUD KOMPETENSIID

Rõiva- ja tekstiiltoodete konstrueerimisele spetsialiseerumisel omandatakse kompetentsid B.2.1 ja B.2.2.
 Rõiva- ja tekstiiltoodete tootearendusele ja tootmisele spetsialiseerumisel omandatakse kompetentsid B.2.1 ja B.2.3.
 Rõiva- ja tekstiiltoodete ostu ja müügile spetsialiseerumisel omandatakse kompetentsid B.2.1 ja B.2.4.

Konstrueerimine	
B.2.2 Rõiva- ja tekstiiltoodete konstrueerimine	EKR tase 6
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Koostab toote tehnilise joonise moejoonise või kirjelduse baasil, kasutades sobivaid vahendeid; 2. Analüüsib toote moejoonise või tehnilise joonise põhjal lähteandmeid konstruktsiooni tegemiseks. 3. Konstrueerib toote lõiked ja modelleerib neid, lähtudes mõõtudest, materjalide omadustest ja tehnoloogiast, kasutades CAD (Computer Aided Design), CAM (Channel Access Method/Computer Aided Manufacturing) arvutiprogramme. 	

4. Valib koostöös sidusspetsialistidega toote valmistamise tehnoloogia arvestades materjalide omadusi, seadmeid ja toote valmistamise kulusid.
5. Valmistab lekaalid CAD vm arvutiprogrammidega, koostab lekaalide loetelu, teeb lekaalide tehnilise paljunduse ja paigutusjoonised.
6. Viib koos sidusspetsialistidega läbi esiktoote istuvusproovid, võimalusel kasutab virtuaalseid 3D arvutiprogramme. Korrigeerib toote lekaale istuvusproovi ning kliendi ja disaineri tagasiside põhjal.
7. Teeb toote lekaalide ja tehnilise paljunduse lõppkontrolli, vajadusel konsulteerib sidusspetsialistidega.
8. Koostab tehnilise dokumentatsiooni (nt mõõdutabel, lekaalide loetelu jms) vastavalt ettevõttes kehtestatud korrale.
9. Teeb parendusettepanekuid tootearendusprotsessi, konstruktsioonisõlmede tehnoloogia ja materjalide osas.

Tootearendus ja tootmine

B.2.3 Rõiva- ja tekstiiltoodete tootearendus ja tootmine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

1. Osaleb uute toodete väljatöötamisel koos disaineri, konstruktori, sisseostja jt sidusspetsialistidega eesmärgiga optimeerida toote valmistamise protsessi, kasutades teadmisi integreeritud tehnoloogiatest ja kulujuhtimisest.
2. Kujundab koostöös klientide ja sidusspetsialistidega (nt ostuspetsialistiga) toote omahinna, lähtudes moe- ja tehnilisest joonisest, töötlemise ajast, seadmetest, tehnoloogiast, põhi- ja abimaterjalide kulunormidest
3. Koostab toote töötlemise juhiseid ja dokumentatsiooni lähtuvalt kliendi soovidest ja ettevõtte eripärast, kasutades vastavaid arvutiprogramme.
4. Koostab vastavaid arvutiprogramme kasutades tööjaotuse toote valmistamiseks, lähtudes ettevõtte tootmiseseadmetest jm ressurssidest.
5. Ohjab töötajate töövõtteid tööoperatsioonide tegemiseks, lähtudes ettevõttes kehtestatud standardnõuetest.
6. Töötab välja toote kvaliteedinõuded koostöös sidusspetsialistidega arvestades kliendi soove.
7. Valib tootmiseseadmed ja koostab tootmisliini paigutuse vastavalt toote töötlemise järjestusele, töötlemise juhistele ja dokumentatsioonile.
8. Kontrollib ja analüüsib toote vastavust väljatöötatud dokumentatsioonile.
9. Teeb tööuuringuid tööoperatsioonide ja töövõtete standardiseerimiseks, kasutades vastavaid arvutiprogramme ja töövahendeid.
10. Analüüsib töötulemuste alusel töötajate tööjoudlust, lähtudes väljatöötatud ajanormidest.
11. Teeb parendusettepanekuid tootmisliini efektiivsemaks muutmiseks nt seadmete automatiseerimiseks.

Ost ja müük

B.2.4 Rõiva- ja tekstiiltoodete ost ja müük

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

1. Planeerib sortimendi tulenevalt vajadusest, nõudlusest ning ettevõtte spetsiifikast.
2. Monitoorib sihtturgude ning maailmaturu hindasid, analüüsib ja prognoosib trendide muutusi.
3. Hindab ja analüüsib ostu- ja müügitulemusi brändide, tootegruppide, mudelite jm kategooriate lõikes.
4. Koostab müügiplaani vastavalt eesmärgile, lähtudes kliendiprognosist.
5. Planeerib sisseostu eelarve vastavalt müügiplaanis seatud eesmärkidele.
6. Valib koostöös müügi ja tootearendusega (sh brändi arendus) tooted ja materjalid ning tagab tarneahela optimaalse toimimise parimatel võimalikel tarnetingimustel.
7. Arendab ettevõtte tarne- ja kliendibaasi, lähtudes ettevõtte strateegiast ja turul toimuvast.
8. Hoiab tarnija- ja kliendisuhteid, arvestades kultuuride eripäraga.
9. Hindab ja tagasisidestab koostööd tarnijate ja klientidega, lähtudes ettevõttes kehtivast tegevusraamistikust (nt raportid, suuline tagasiside).
10. Peab läbirääkimisi hindade ja tarnetingimuste osas ning teeb ettepanekuid müügiedendustegevuste osas (nt reklaam, kliendikingitused, müügikampaaniad, müügivõistlused, tootekoolitused jms) eesmärgiga luua ettevõtte võimalikult suurt väärtust.
11. Korraldab tarnijate või klientidega seotud dokumentatsiooni administreerimist vastavalt ettevõtte spetsiifikale (nt ostu- ja müügihindade leping, transpordileping, tarneleping jms).
12. Jälgib ja prognoosib materjali vajadust, toodete nõudlust ja kasutamist vastavalt tootmis- või müügiplaanile ning teeb koostöös varude juhtidega toiminguid toote koosluse kohastamiseks (nt ettepanekud toodete lisatellimusteks, sooduspakkumisteks, tagastamiseks hankijale vm).
13. Tagab optimaalsed laovarud ja protsesside ahela tervikliku toimimise.

14. Kasutab ERP (Enterprise Resource Planning) süsteemi tarkvaralahendusi ostu ja müügi baasloogikate määratlemiseks, et teha õigel ajal õigeid otsuseid.
15. Vormistab toodete ostu- ja müügitellimuse andmed, kasutades sobivat meetodit (nt EDI (Electronic Data Interchange), e-tellimus).
16. Uuendab vajadusel infot ettevõtte vastavas tarkvara süsteemis ja edastab jooksvalt infot.
17. Teeb ostutoiminguid, lähtudes toodete omandamise kogukulu põhimõttest TCO (Total Cost of Ownership).
18. Koordineerib logistika toiminguid (transport, veoteekond, erinõuete täitmine, töö dokumentidega jm) vastavalt kehtestatud korrale.
19. Valmistab ette müügiks vajaliku tooteinfo vastavalt ettevõttes kehtestatud korrale.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	24-08052019-3.1/1k
2. Kutsestandardi koostajad	Anelle Juuse, Kaubamaja AS Anneli Reinok, Hilding Anders Baltic AS Anželika Mullaste, Protex Baltic As Diana Tuulik, Tallinna Tehnikakõrgkool Pille Nilp, Baltika Grupp Sirje Riimaa, Baltika Grupp
3. Kutsestandardi kinnitaja	Tehnika, Tootmise ja Töötlemise Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	12
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	08.05.2019
6. Kutsestandard kehtib kuni	07.05.2024
7. Kutsestandardi versiooni number	1
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	3118 Joonestajad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	6
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Garment, Textile and Product Specialist, level 6
C.3 Lisad	
Lisa 1 Digipädevuste enesehindamise skaala	
Lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused	